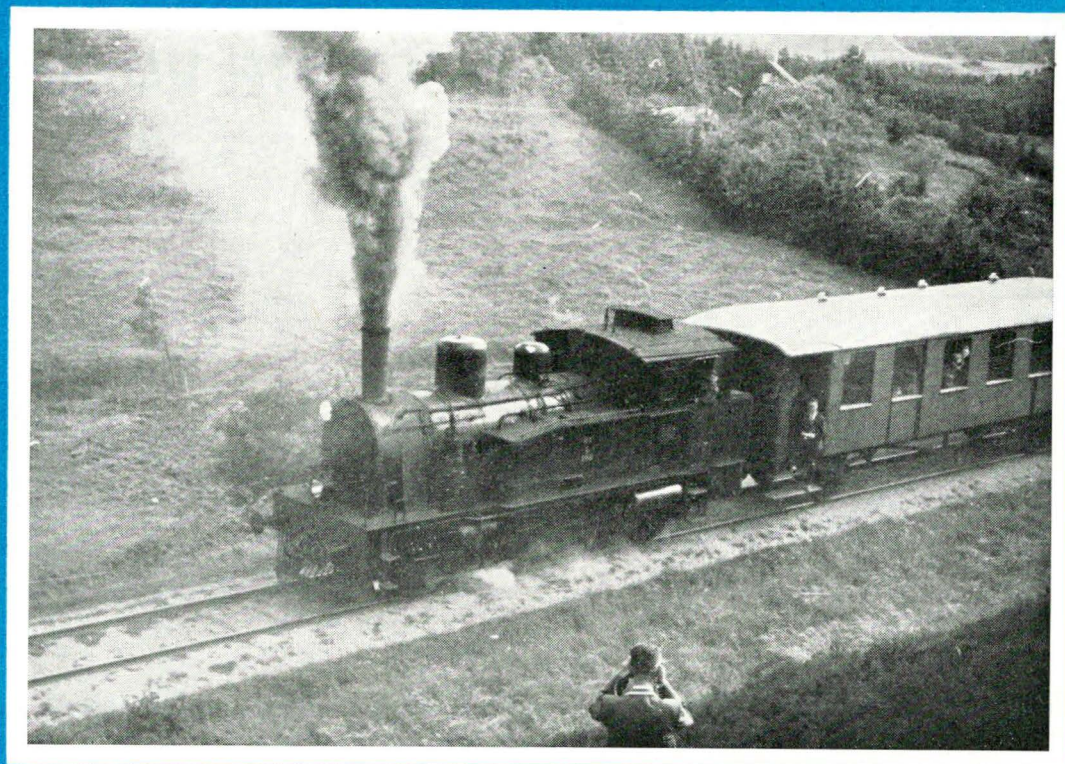


DANSK LOKOMOTIV TIDENDE

NUMMER 15 . 5. AUG. 1961 . 61. ÅRGANG



Udgivet af Dansk Lokomotivmands Forening

Sjællands Odde

Ny udstykning
Skollehøj's grunde sælges
Direkte til Sejerøbugten

Bernh. Andersen

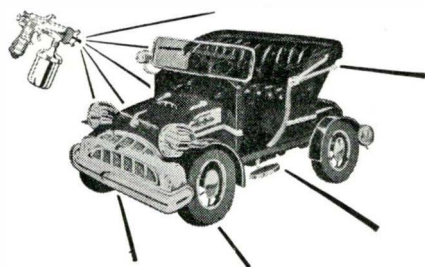
Yderby
Telefon Odden 566

AABY KOMMUNALE VÆRKER

Tag Deres vinterforbrug hjem nu
kvaliteten er prima, og koksene er velegnede
til såvel centralfyr som kakkelovn

Central- og knuste koks **8,25 pr. hl** indbåret
Småkoks **7,50 pr. hl**

Telf. 5 82 22 - Kontortid 9-16



Reenberg's

AUTOLAKERING

Vordingborggade 20, Ø - Tlf. Øbro 5496
Giro 11 11 95
Jagtvej 155, NV. - Tlf. Ægir 8501 (lok. 20)
Industriparken 16, Ballerup - Tlf. 97 26 54

*Termolakering
Cellulose
Kunsthartz*

*Dekoration
Polering
Reparation
Autoskader*

I Himmerlands skønne omgivelser - ved den dejlige
Mariager fjord ligger

HADSUND SKOVPAVILLON

I passende nærhed for en lille søndagstur.

Kom og nyd den
kønne udsigt og
smag vor populære
kaffebakke: kaffe
ell. te med 1/2 bolle
og 1 stk. hjemme-
bagt kringle eller
1/2 bolle og 1 stk.
hjemmebagt lag-
kage 3,25.

Her er ingen vente-
tid, for vi har en
hurtig og dygtig
stab til at betjene
Dem.

Ravsbo-duoen
spiller hver dag fra
kl. 20 til 1,45.

Søndag eftermiddag
tillige fra kl. 16,00
til 18,00.

TELEFON 193.



HOTEL HADSUND

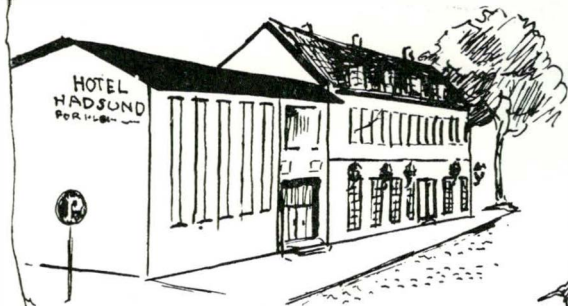
Et virkelig hyggeligt hotel med
smukke lokaler.

Vort køkken er kendt for
veltillavet mad, god kaffe
og dejligt hjemmebag.

Vi har dæmpet musik og en hurtig
og dygtig betjening, der glæder sig til
at hygge om Dem.

TELEFON 3-70.

ARNE NIELSEN



Tegn forsikringer i

**Statsbanepersonalets Brandforsikringsagentur
og Understøttelsesforening af 1891**
Telefon Humlebæk 713

Lav præmie - uden gensidighed - kulant erstatning
Tillidsmænd over hele landet - Alle arter forsikringer tegnes

Fionette



DANSK LOKOMOTIV TIDENDE

NR. 15 - 61. ÅRGANG

5. AUGUST 1961



Indhold:

Fremtidige ansættelsesformer for statens faste personale	227
Hvorfor gør vi livet så svært? ..	230
Dampstøtøget	232
Fordriv ikke trætheden	235
Fra medlemskredsen	236
Statsanstaltens årsberetning for 1960	236
Under DLF	238
Personalialia	238

Forsidebillede:

Dampstøtøget ved Bryrup
18. juni 1961.



Redaktører:

E. Greve Petersen
(ansvarshavende)
K. B. Knudsen.

Redaktion og ekspedition:

Hellerupvej 44, Hellerup.
Telefon: Hell. 7269.
Kontortid 10-16.

Annonce-ekspedition:

Studiestræde 49, København K.
Tlf. Central 12327 og Palæ 1142.
Giro 22289.

Kontortid kl. 8,30 til 16.

Frederiksberg Bogtrykkeri
Howitzvej 49.

Fremtidige ansættelsesformer for statens faste personale

Det nedsatte udvalg til behandling af spørgsmålet om tjenestemandstillingerne bevarelse har afgivet 1. betænkning, og efterfølgende bringes af denne udvalgets overvejelser og indstilling.

Den kritik, der fra forskellig side oftest er rejst mod tjenestemandssystemet, har drejet sig om den til tjenestemandstillingerne knyttede pensionsret, navnlig efter gennemførelsen i 1956 af en almindelig folkepension.

Denne kritik var for så vidt forståelig, når man alene ser på, hvorledes pensionsforholdene var ordnede før revisionen af lønningsloven i 1958. Udviklingen havde således under den forrige lønningslov af 1946 medført, at forholdet imellem lønninger og pensioner i mange tilfælde ikke længere var hensigtsmæssig, idet visse pensioner udgjorde en for høj procent af lønnen, ligesom de som følge af prisudviklingen gennemførte forskellige tillæg til lønningerne og pensionerne havde medført, at pensionens størrelse ikke afveg væsentligt for tjenestemænd med lavere og højere pensionsalder. Endvidere beregnedes tjenestemændenes pensionsbidrag (5 pct.) kun af den faste pensionsgivende løn, således at tjenestemændene bidrog med en stadig mindre del af den samlede lønningsindtægt til de som følge af prisudviklingen forhøjede pensionsydelse.

Ved lønningsloven af 1958 skete der imidlertid på forskellig måde en sanering af pensionsordningen. Således forhøjedes den almindelige aldersgrænse for adgangen til at søge afsked med pension fra 65 til 67 år, ligesom pensionsskalaerne udarbejdedes således, at højeste pension først opnås efter 32 års pensionsalder, d.v.s. tidligst ved det 67. år, i stedet for som efter 1946-loven, hvorefter højeste egen- og enkepension i almindelighed opnåedes ved det 63. år (28 år efter det fyldte 35. år). Endvidere beregnes pensionen efter den nu gældende lov som en efter pensionsalderen fastsat procentdel af den sidst opnåede bruttoløn, således som denne ville være uden dyrtids- og overenskomstsmæssig regulering, d.v.s. på basis af lønniveauet ved ikrafttrædelsen af lønningsloven af 1958. Yderligere kan nævnes, at adgangen til enkepension er gjort betinget af, at tjenestemanden på pensioneringstidspunktet har erhvervet pensionsalder til opnåelse af ordinær egenpension. Endelig blev tjenestemændenes eget pensionsbidrag fastsat til 4 pct. af den til enhver tid udbetalte bruttoløn, d.v.s. til en dyrtidsreguleret ydelse på indtil det tredobbelte af det hidtidige pensionsbidrag.

Det kan i denne forbindelse nævnes, at tjenestemændene herudover betaler sædvanligt folkepensionsbidrag, for tiden 1 pct. af den indtægt, hvoraf der svares statsskat, og at man har tilstræbt en ordning, hvorefter pligten for tjenestemændene til at yde folkepensionsbidrag mod samtidig at have adgang til at oppebære folkepension – eventuelt dennes mindstebeløb – indgår som en integrerende bestanddel af den samlede efterlønsordning for de nuværende tjenestemænd.

Der kan være anledning til at fremhæve, at der i de senere år inden for det private erhverv er sket en stadig udbygning af pensionsordningerne ved siden af den gennemførte almindelige folkepensionsordning, og at der i relation til adgangen til at opnå indtægtsbestemt folkepension er sket forbedringer for selvpensionisterne.

Som efterlønsordningerne er uden for staten, står det udvalget klart, at en eventuel ophævelse af den nuværende pensionsordning for de fremtidigt ansatte må medføre, at der gennemføres en anden pensionsordning for mange af de grupper, som nu er omfattet af

tjenestemandsskemaet, idet staten ellers ikke vil have mulighed for at tiltrække den kvalificerede og nødvendige arbejdskraft.

Udvalget er opmærksom på, at det er muligt at erstatte den nuværende pensionsordning med andre efterlønsordninger, f.eks. en pensionsordning, der fuldt ud bygger på forsikringsmæssige principper. En sådan ordning har man gennemført i nogle lande, og man kan ikke hævde, at den gældende pensionsordning knytter sig således til tjenestemandssystemet, at man ikke kunne opretholde en tjenestemandsskema, såfremt der ikke fandtes en værdifast pensionsordning.

Man finder imidlertid ikke, at der ud fra økonomiske og aktuarmæssige synspunkter er anledning til at ændre de pensionsprincipper, som er nedlagt i tjenestemandsskemas pensionsordning, og skal herom bemærke følgende:

På grundlag af finansministeriets cirkulære af 23. oktober 1947, hvori det er indskærpet, at antagelse af personale med senere tjenestemandsskema for øje af hensyn til statens pensionsbyrde bør ske i så tidlig en alder, som det under hensyn til pågældende stillings karakter og den uddannelse, der kræves til stillingens bestridelse, er muligt, har udvalget foretaget beregninger over kapitalværdien af pensionsgodet efter tjenestemandssystemet og pensionsgodet efter folkepensionsloven. Tager man i betragtning, at adgangen til tjenestemandspension faktisk sparer det offentlige for udgifter til invalide- og folkepension m.v., som ikke- tjenestemænd ville belaste det offentlige med, finder udvalget, at der ikke ud fra økonomiske og finansielle synspunkter er tilstrækkelig grund til at foretage nogen principiel ændring af den gældende pensionsordning for statstjenestemændene. Ud fra almindelige samfundssynspunkter mener udvalget heller ikke, at den stilling, som de forskellige tjenestemandsskemaer opnår i efterlønsmæssig henseende efter den gældende pensionsordning, kan give anledning til berettiget kritik.

Udvalget har herefter overvejet, hvorvidt der ud fra andre synspunkter kunne være grund til at foretage en ændring af det på pensionsordningen grundede tjenestemandssystem. I den forbindelse melder der sig det vigtige spørgsmål, om det kan anses for nødvendigt eller ønskeligt, at ansættelsesforholdene i staten på bredere basis bygger på den forudsætning, at personalet skal knyttes så fast som muligt til vedkommende styrelse. Udvalget har til belysning heraf bl.a. indhentet udtalelser fra de styrelser, hvorfra det største antal tjenestemænd er ansat (statsbanerne, post- og telegrafvæsenet, toldvæsenet, justitsministeriet, statens sundhedsvesen og forsvarsministeriet), idet man samtidig har ønsket en udtalelse om, hvorvidt den omstændighed, at der inden for styrelsen gives en mere omfattende specialuddannelse, særligt kan begrunde, at det nuværende ansættelsesforholds faste karakter oprettholdes.

Vedrørende dette spørgsmåls besvarelse skal her blot nævnes, at der blandt styrelserne er enighed om at svare bekræftende på den første del af spørgsmålet, ligesom det oplyses, at der inden for

de pågældende styrelser gives en ret omfattende og bekostelig specialuddannelse, der motiverer bibeholdelsen af ansættelsesforholdets faste karakter.

Det er udvalgets opfattelse, at der må tillægges disse hensyn en betydelig vægt for så vidt angår omfattende grupper af tjenestemænd, og at man derfor ikke finder det tilrådeligt at overgå til en løs og helt fri ansættelsesform. Det er dog muligt at tilvejebringe tryghed i ansættelsen på anden måde end ved ansættelse som tjenestemand efter de gældende regler, men der må i så fald gennemføres andre former for garantier og efterløn, og man må i den forbindelse fremhæve, at den nuværende pensionsordning for tjenestemændene i den heromhandlede relation er særdeles velegnet, således at udvalget kan gå ind for, at en pensionsordning efter det nuværende system i alt finder anvendelse på områder, hvor hensynet til uddannelsen og fasthed i ansættelsesforholdet gør sig gældende.

Udvalget har i forbindelse med spørgsmålet om hensigtsmæssigheden af, at der består en vis fasthed i ansættelsesforholdet, overvejet betimeligheden af, at der i tjenestemandsskemaet tilvejebringes et direkte forbud imod tjenestemandsstrejker. Spørgsmålet har tidligere været behandlet, således i lønningsskemaet af 1929, der i 1. betænkning, side 42, enstemmigt anfører følgende:

»Der har i kommissionen været fremdraget spørgsmålet om i loven at optage regler, der forbyder tjenestemænd at gå i strejke. Da det imidlertid fra alle sider er erkendt, at en eventuel strejke af tjenestemænd allerede efter nugældende lov i hvert fald betyder, at pågældende løser staten fra dens juridiske forpligtelse med hensyn til såvel ansættelsesforholdet som pension, lønningsanciennitet og andre af tjenestemandsskemaet flydende goder, og da dette i praksis må anses for den vigtigste side af spørgsmålet om tjenestemandsstrejker, har man opgivet tanken om indførelse af sådanne regler i tjenestemandsskemaet.«

Udvalget finder det herefter ikke påkrævet eller hensigtsmæssigt at stille forslag om, at der optages bestemmelse som den her omhandlede i lønningsskemaet.

Som en indvending imod tjenestemandssystemet kan eventuelt anføres, at den faktiske sikkerhed mod afskedigelse, som pensionsordningen giver, kan medføre en nedsættelse af arbejds effektiviteten såvel for den enkelte som for hele institutionen. Efter udvalgets opfattelse beror spørgsmålet om effektiviteten imidlertid i højere grad på arbejdsledelsen end på ansættelses- og pensionssystemet som sådan, og man kan i den forbindelse anføre, at der i det private erhverv er en stadig stærkere tendens til at skabe en øget tryghed i ansættelsen, samt at afskedigelse af tjenestemænd er mulig, når lovens betingelser herfor er opfyldt.

Det har været anført, at tjenestemandssystemet i dets hidtidige form kun i begrænset omfang har muliggjort deltidsbeskæftigelse. Udvalget er klar over det ønskelige i, at der i den foreliggende situation er den bedst mulige lejlighed til at fremskaffe

sådanne reserver af arbejdskraft, som vil kunne bringes frem, såfremt der gives adgang for deltidsbeskæftigede.

Efterhånden som overenskomstsyste­met udbygges på en lang række områder (f.eks. kontor- og gymnasielærerområdet), er der vidtgående mulighed for deltidsbeskæftigelse på overenskomstvilkår, og en ændring af tjenestemandssystemet (pensionsordningen) af hensyn til spørgsmålet om deltidsbeskæftigede kan derfor efter udvalgets opfattelse ikke anses for nødvendig.

Man kan rejse det spørgsmål, om man ved at forlade det hævdvundne tjenestemandssystem i lønningsmæssig henseende med fordel set fra administrationens synspunkt kunne opnå større smidighed i lønssystemet.

Der er herved bl.a. tænkt på, at lønnen fastsættes ved lov for store grupper under eet, således at der kun er få muligheder for at ændre i én gruppes løn uden konsekvenser for andre grupper, hvilket kan forekomme uheldigt i betragtning af, at lønningerne i det private erhverv kan udvikle sig højst uensartet for de forskellige fag. Endvidere indebærer systemet, at der er få muligheder for at tage hensyn til de enkelte medarbej­deres dygtighed og flid og særligt foreliggende arbejdsforhold, idet ikke alene lønnen og lønklasserne, men også antallet af normerede stillinger i de enkelte klasser er vanskeligt at ændre.

Selv om tjenestemændenes lønssystem i generel henseende er blevet noget mere smidigt ved indførelsen af regler om overenskomstillæg, lønningslovens § 88, hvorefter der er mulighed for at tage hensyn til lønudviklingen på det private arbejdsmarked, indkomstudviklingen i den øvrige del af samfundet, eventuelle ændringer i folkepensionsbidragets størrelse og andre forhold, som skønnes relevante ved fastsættelsen af tjenestemandslønningerne, må man komme til det resultat, at en række forhold kan bevirke, at tjenestemandssystemet i visse situationer er mindre hensigtsmæssigt for staten end en noget friere lønfastsættelse.

Således har det ved hurtig opbygning af nye institutioner ofte været nødvendigt at ansætte personale med praktisk teknisk og/eller videnskabelig erfaring, hvorfor der må tilbydes løn- og ansættelsesvilkår, der nogenlunde kan stå mål med vilkårene uden for staten. Der kan som eksempel herpå nævnes atomenergikommissionens forsøgsanlæg Risø og i sin tid direktoratet for vareforsyning (valutacentralen).

Endvidere kan gennemførelsen af nye uddannelsesformer medføre, at der sker en anden arbejdsdeling inden for virksomhederne, og der hengår som regel nogen tid, inden lønniveauet for de nye personalegrupper kan fastslås, hvorfor det er betænkeligt at indplacere sådan­ne grupper i tjenestemandssystemet. De statsinstitutioner, der antager funktionærer, der har gennemgået ny uddannelse, aflønner dem derfor med en løn, der i reglen fastsættes efter forhandling med finansministeriet eller efter en overenskomst med vedkommende faglige organisation. Endelig kan lønudviklingen inden for enkelte fag medføre, at staten ikke har mulighed for at

sikre sig den nødvendige kvalificerede arbejdskraft, hvis der ikke kan tilbydes andre ansættelsesvilkår end ansættelse som tjenestemand.

Inden for områder, hvor arbejdet er ens i og uden for staten, og hvor staten kun beskæftiger en mindre del, kan det forekomme mindre rimeligt, at staten ved at placere en sådan gruppe i tjenestemandssystemet eventuelt kommer til at fastsætte et lønniveau, der helt afviger fra det inden for faget iøvrigt gældende. Dertil kommer, at det kan være ønskeligt, at staten får mulighed for at få tilgang af funktionærer, der har erfaring fra det private erhverv, og som vanskeligt kan acceptere den lavere begyndelsesløn som tjenestemand, eller som ikke kan opnå tjenestemandansættelse på grund af alder.

I sådan­ne situationer, hvor tjenestemandssystemet ikke virker særlig hensigtsmæssigt eller ikke er tilstrækkeligt, vil ansættelse normalt kunne finde sted i henhold til en indgået overenskomst, og de praktiske erfaringer viser, at man, efterhånden som overenskomstsyste­met udbygges, ved at anvende de to ansættelsesformer inden for statsadministrationen stort set har mulighed for at rekruttere og fastholde personale i det omfang, der er behov herfor i de forskellige statsinstitutioner.

Det har været kritiseret, at tjenestemandssystemet ikke giver tilstrækkelig mulighed for at overflytte personale fra én styrelse til en anden og i visse tilfælde heller ikke for at forflytte personalet inden for samme styrelse, således at systemet kan være til hinder for en hurtig omlægning af organisationen og arbejdsgangen.

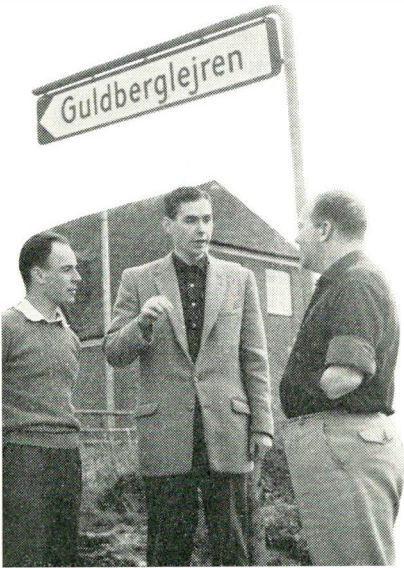
Ud fra praktisk administrative synspunkter må udvalget lægge vægt på, at der ved fremtidige ansættelser tilvejebringes mulighed for at omflytte personalet på rimelig vis, idet man ingenlunde kan afvise, at den stedfindende tekniske udvikling i forbindelse med rationaliseringer i de kommende år kan medføre ønske om betydelige omflytninger af personalet. En større adgang til at flytte personalet kan iøvrigt også få betydning i de tilfælde, hvor en tjenestemand helbred er af en sådan karakter, at det vel begrundes afskedigelse men pension på grund af svagelighed i én stilling, men tillader fortsættelse i en anden, der helbredsmæssigt ikke er så krævende. Udvalget har anmodet professor, dr. jur. Bent Christensen om at udarbejde et responsum om, i hvilket omfang de gældende regler hjemler adgang til at flytte personalet inden for egen og til anden styrelse. Det kan efter udvalgets opfattelse imidlertid allerede nu fastslås, at en tilfredsstillende ordning i denne henseende vil kunne tilvejebringes uden nogen radikal ændring af det bestående tjenestemandssystem. Udvalget vil i 2. betænkning videre behandle dette spørgsmål.

I forbindelse med en vurdering af de bestående forhold på tjenestemandsområdet har udvalget fundet det naturligt også at beskæftige sig med stats-tjenestemændenes organisatoriske forhold. Statstjenestemændene er organiseret etat for etat i selvstændige foreninger, der har forhandlingsret i forhold til etaten, og disse foreninger optager som ak-

(Fortsættes side 237)

Hvorfor gør vi livet så svært?

Ved den jyske vestkyst, nærmere bestemt Hvide Sande, har Stig Guldborg indrettet een af sine vidt omkring kendte lejre for invaliderede. Vi har ment, at medlemskredsen burde have et indblik i dette kæmpearbejde som Stig Guldborg, selv invalideret efter en sprængningsulykke, udfører i den gode sags tjeneste, og vi har derfor aflagt lejren i Hvide Sande et besøg.



En af de første dage, jeg var i Guldborg-Lejren, sagde Stig Guldborg til mig: »Ring lige til politiet i Holbæk og lad mig så tale med dem. Vi må få dem til at afspærre landevejen, således at Falck's flyvemaskine kan gå ned her uden for huset«.

Jeg tænkte: »Det får vi aldrig lov til – man kan da ikke lave en halv times trafikstop på landevejen«. Men selvfølgelig fik Stig Guldborg overtalte politiet, og den 12 årige Henrik, som var så invalideret, at han kun kunne transporteres til lejren pr. flyvemaskine, ankom den næste dag med én af Falck's maskiner, som landede på vejen lige ved siden af lejren. Han var lykkelig for flyveturen og lejroopholdet.

Det var i 1953. Siden da har jeg deltaget i mange Guldborg-Lejre, og det som gjorde stærkest indtryk på mig var, at det umulige blev gjort muligt. Det begyndte altsammen med, at Stig Guldborg i 1947 kom frygtelig til skade ved en sprængningsulykke. Som han selv udtrykker det: »Jeg sprang i luften«. Synet og hørelsen blev stærkt beskadiget, det ene ben var blevet så stærkt læderet, at Stig Guldborg næsten ikke kunne gå – og han havde mistet begge hænder. Nogle sagde: »Den stakels mand – det var da bedre, om han var død«. Endnu flere tænkte det. Men han ville ikke dø – han havde sin kone og sine to børn at sørge for. Stig Guldborg genvandt

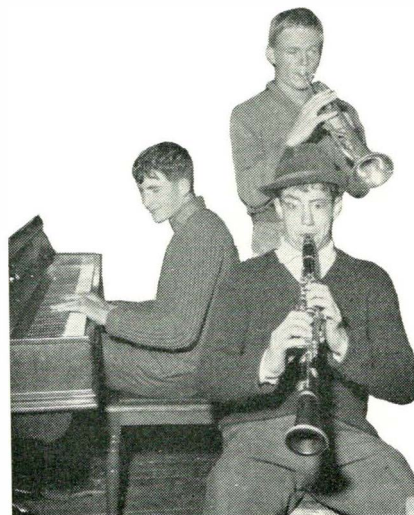
sin førelse, synet og hørelsen, og i stedet for hænder fik han to proteser. Så ville man give ham et omstillingsbord at passe – man tænkte også på en avis-kiosk. Stig Guldborg sagde nej tak og gik sine egne veje. Han blev civilforsvarsleder, begyndte i 1950 sine internationale lejre for handicappede børn og få år senere helligede han sig udelukkende dette arbejde. Alt det, som mange mennesker sagde var umuligt, – det viste Stig Guldborg var muligt.

Her i lejren har vi børn med alle slags handicap, blinde, spastikere, milieuskadede, amputerede og mange andre. Vi fik at vide, at man ikke kunne blande de forskellige handicap, men vi gjorde det alligevel, og det lykkedes. Sidste år lagde vi f.eks. en blind fransk dreng sammen med en døvstum dreng fra Paris. Den blinde dreng var rasende: »Jeg kan jo ikke tale med ham, og jeg kan ikke se hans tegnsprog«. Vi sagde, at han skulle blive på værelset sammen med den døvstumme. I løbet af nogle få timer havde den blinde dreng, uden nogen hjælp fra os, lært at han kunne tale med sin døvstumme kammerat ved at skrive bogstaver med

fingeren i hans hånd, og de blev meget fine venner. – Vi har børn uden ben, som har overkøjer, og som selv må rede deres senge. – Vi har blinde, der vasker op og bærer ud af bordet. – Vi har børn i rullestole, som spiller teater og laver parodier for de andre. – Vi har lammede, der springer højdespring.

Når man ser en dreng i rullestol, tænker man uvilkårligt: »Den stakels lille fyr, hvor går han dog glip af meget«. Men måske er det vores skyld, at han går glip af så meget – vi tror ikke, at han kan, og vi tror heller ikke, at han kan lære det. Vi ser som regel kun det, der mangler, – det, som vi synes er umuligt. Stig Guldborg skrev sidste år sin bog »De glemte børn« – de børn, som på den ene eller anden måde er handicappede. Måske glemmer vi ikke barnet i rullestolen, som vi ser på gaden, men vi glemmer let, at det er et menneske, som har ret til et liv, der er ligeså rigt som vort, et menneske, som har ret til vor tillid og respekt. Det er os, som alt for tit gør livet svært for de handicappede, – fordi vi tror, at så meget er helt umuligt.

cand. psych. Jørgen Hviid.

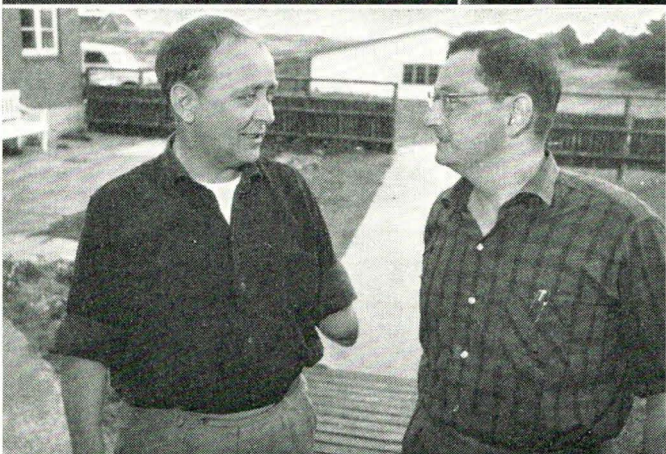
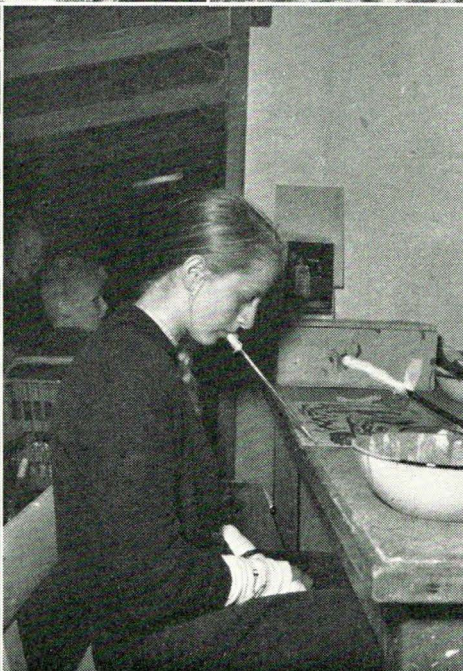
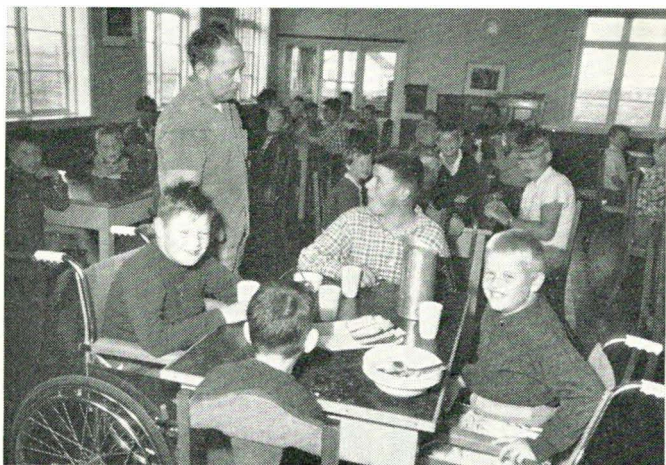


Øverst:

Stig Guldborg (th.) og den engelske medarbejder Mr. Mitchell lytter til Jørgen Hviids argumenter: »Det er ikke helt rigtigt, når Storm P. siger: Psykologi er det vi allesammen ved, men udtrykt på en måde, som ingen af os forstår.«

Nederst:

Vort orkester: Den blinde Alain fra Paris ved klaveret, Poul Erik ligeledes blind fra København med trompeten, og den franske Patrice med klarinetten.



Foroven til venstre: Stig Guldberg bemærker: Husk at byde de andre før du selv tager. Foroven til højre: Går den, så går den. Går den ikke, så går den nok alligevel. (3 drenge fra Vest-Berlin). I midten til venstre: Vi holder selv materialet i orden. To vestberlinere. I midten: Går det ikke med hænderne, går det i det mindste med munden. I midten til højre: Vestkysten inspirerer. Når det regner, arbejder vi i hobbyværkstedet. Gert fra Vest-Berlin. Nederst til venstre: Stig Guldberg i samtale med den tilsynsførende læge, dr. Horwicz. Nederst til højre: Ligesom redningsfolkene på vestkysten er børnene iført redningsveste.

Dampsærtog

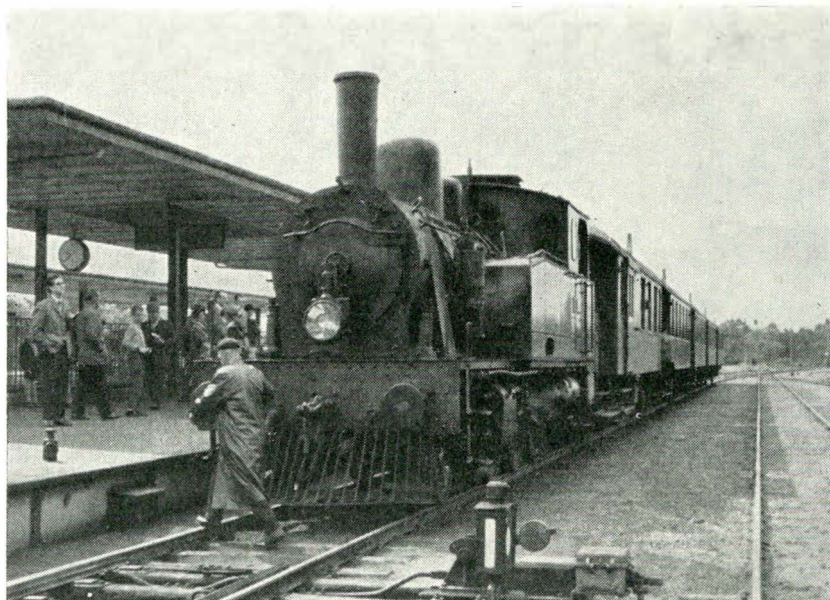
Jernbanevenner

arrangerede

særtog på

Horsens-Bryrup-Silkeborg

den 18. juni



Før afgang fra Horsens station.

I anledning af, at det snart er en hel begivenhed at se et damplokomotiv i funktion såvel på statsbanerne som på privatbanerne var arrangeret en dampsærtogs-tur på Horsens-Bryrup-Silkeborg Jernbane søndag den 18. juni for alle jernbaneinteresserede med familie, og undertegnede, der var en af deltagerne, vil hermed fortælle læserne lidt om denne yderst vellykkede tur.

Der var ca. 75 deltagere, hvoraf nogle var kvinder og børn, og alle aldersklasser var repræsenteret lige fra 3 år til op over 70 år. Turen udgik fra Horsens, og toget var forme-

ret af 5 vogne, nemlig personvognene litra C 127, 129, 224 og 227 samt en kombineret pak- og personvogn litra E 235. Disse vogne er 2-akslede med åbne for- og bagperroner og af en lidt ældre type, men ellers yderst velholdte. Som trækraft anvendtes loko L 106, som er bygget hos Henschel & Sohn i Kassel i Tyskland 1928, fabrikationsnummer 21257. Maskinen var bemanded med lokofører Ejner Assenholt og lokofyrbøder Knud Jørgensen, og Edgar Nielsen var togfører. Som repræsentanter for banen medfulgte direktør N. Damgaard Andersen og trafikkontrollør Lindek.

Tiden kræver jo tempo, og derfor er rejsehastigheden på vore baner også sat op lidt efter lidt, og tog 50, som mit selskab og jeg var med fra Aarhus til Horsens gennemkørte den 52 km lange strækning på kun 43 minutter med en maksimumshastighed af 100 km/timen, og toget var forspændt et MY-loko. Det er udmærket med disse hurtige og behagelige tog, når man har travlt, men vi kan nemt blive enige om, at man ser ikke ret meget på en sådan tur, da det går altfor stærkt. Til sammenligning kan anføres, at turen fra Horsens til Silkeborg, der er lidt længere, nemlig 61 km, tog ikke mindre end 4 timer og 10 minutter, men toget gav sig for det meste også god tid og standsede ved mange smukke

steder også ude på linjen, så der var rig lejlighed til at nyde den storslåede natur, til at plukke blomster og til at fotografere, og rejsen blev som følge deraf meget interessant og mindede om de gode gamle dage, da folk ikke havde så travlt som nu om dage.

Toget holdt parat ved perronen med dampen oppe, og kl. 9,46, 1 minut over tiden, blev der givet afgang, og eventyrrejsen tog sin begyndelse. Når man har lidt kendskab til jernbaner og er interesseret i disse, kan man ikke undgå straks at lægge mærke til den store forskel, der er på en stor moderne ekspres, som man lige kommer fra, og det lille privatbanetog. Hele togets rytme og de forskellige lyde er vidt forskellige fra det store tog. Skinnestødene mærkes meget tydeligere, og vognenes afjedring er ikke så god, og toget ryster mere, ligesom igangsætning og standsning ikke foregår så blødt og umærkeligt, men alle disse småting ser man stort på, ja man ligefrem nyder dem og glæder sig over dem, for de hører nemlig med til en rigtig romantisk og charmerende jernbanerejse.

Det mest romantiske ved toget er imidlertid maskinen, der jævnt og støt arbejder sig frem ad de blanke stålstrænge, der snor sig ind og ud samt op og ned gennem det smukke landskab. Snart arbejder den for fuld kraft, og det kraftige dampslag – en



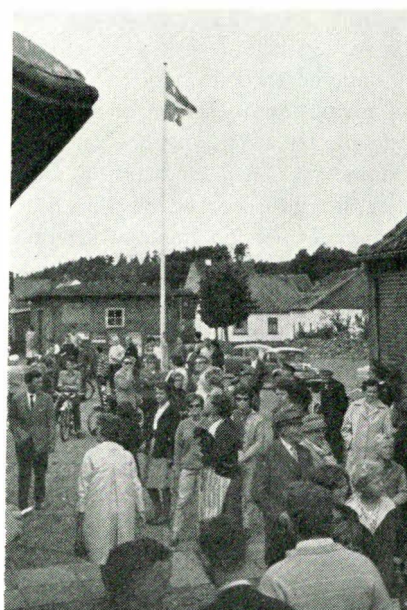
Den fungerende på Vestbirk station.

dejlig lyd – høres tydeligt, når de store bakker skal forceres, men til gengæld køres der på tomgang, når det går ned ad bakke. For os, der elsker jernbanen, er det et vidunderligt smukt syn at se den sorte røg vælte op af den høje skorsten og mærke duften fra denne og fra dampen omkring maskinen, ligesom det er en stor vellyst at indånde røgen i kupeen gennem det åbne vindue. Mange af deltagerne – 4 ad gangen – benyttede lejligheden til at køre en lille strækning på maskinen og mon ikke det var dagens clou for de fleste?

Togets personale var usædvanlig tjenstvillige og elskværdige, og humøret hos dette var højt, og det gjorde alt, for at deltagerne skulle føle sig hjemme, og vi fik lov til at gøre næsten alt, hvad vi ville, idet vi f.eks. måtte springe af og på toget, når det kørte langsomt, og vi måtte måtte stå på trinbrættet. Når deltagerne var rendt i forvejen for at fotografere, blev de optaget, når toget nåede dem, og det kørte ikke, før togføreren var overbevist om, at alle var kommet med. Loko-personalet forklarede beredvilligt maskinens snilde indretning og funktion, og det var spændende at se de mange forskellige håndtag, sving, og måleinstrumenter m.m., og det grådige fyr med den røde ild, der næsten ikke var til at udholde, når lågen åbnedes, måtte hvert øjeblik have »sulten« stillet.

Straks efter togets start gik togføreren igennem dette og bød samtlige deltagere velkommen, ligesom ordet velkommen stod med store bogstaver på den forreste vogn. Efter mindre ophold i Lund og Lundum samt efter at have passeret grusgraven ved Stenbjerg, hvor et græsbevokset sidespor ser ud til ikke at blive benyttet mere, og efter et ophold i Østbirk var vi kommen til Vestbirk, hvor vi skulle krydse skinnebussen, tog 146, og den unge smukke kvindelige stationspasser sørgede godt for, at dette skete gnidningsløst. Vi passerede Tønning station med højst tilladelige maksimumsfart, 75 km. (maskinen kan køre 90 km) gennem klirrende sporskifter, og vi kom snart til den store by Brædstrup, hvor der var ca. ½ times ophold, så vi kunne nemt nå at gå til bageren efter lidt brød og samtidig se lidt på byen. Her og flere andre steder fik vi adgang til at komme ind på kontoret og få en lille sludder med stationspasseren, som også sørgede for, at tog 147 overhalede os, og at vor maskine fik tanken fyldt op med vand.

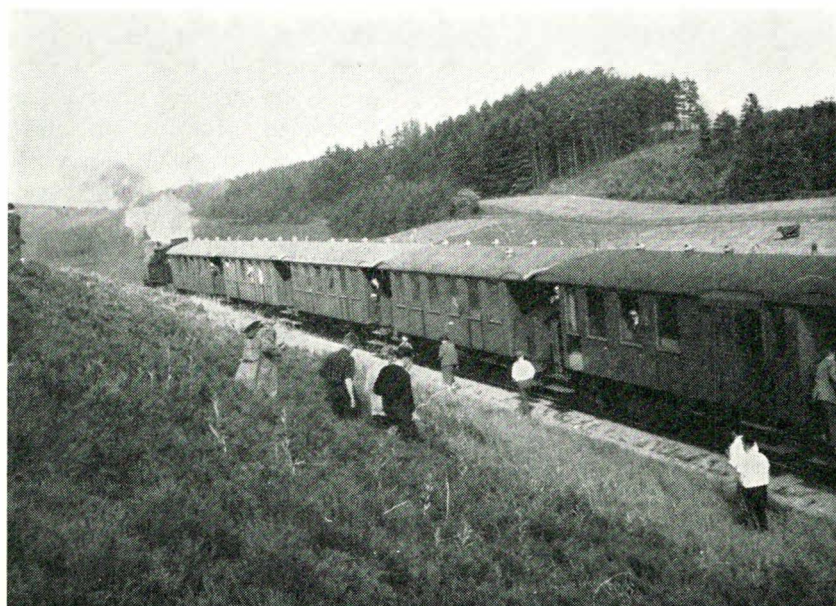
Turen må have været adviseret i forvejen for egnens befolkning, for overalt på stationerne var der mødt mange mennesker op, og også ude på det åbne land omkring huse og gårde stod mange folk og vinkede glade til de glade rejsende. Derimod var der nogle, der ikke var glade, og det var dyrene. Man skulle tro, de



Nysgerrige ved damptogets ophold i Bryrup.

aldrig havde set et tog før, i alt fald et damptog, sådan som de teede sig. Heste og køer sprang ængstelige omkring, et sted løb en ko ud i en sø, og en anden rendte et elektrisk hegn over ende, kalvene var ved at kvæles i deres tøj, sådan som de sled i det, og hønsene fløj forvildede og støjende omkring og fløj ind i ståltrådsnettet og var lige ved at hænge sig selv der.

Fra Brædstrup arbejdede toget sig op til landets højest beliggende privatbanestation, Slagballe, 120 meter over havet, og så gik det ned ad bakke for os til Bryrup, der ligesom flere andre byer havde hejst flaget for os, og her mødte vi en af turens store overraskelser, idet et orkester, Ole Miks kvartet, var mødt op og musicerede smukt for os, og perronen var sort af mennesker. Orkestret, som uden banens vidende var mødt op, havde aftenen i forvejen spillet på kroen, og på kroejer Christensens foranledning stillede det op på perronen, anbragt på ladet af en lastbil, og spillede bl.a. »Jylland mellem tvende have« og H. C. Lumbyes populære »Jernbane dampgalop«, og banens direktør takkede smukt for denne gestus og udbragte et leve for orkestret, og alt dette bidrog til, at



Fotostop ved Bryrup.

det korte ophold i Bryrup fik et særlig festligt islæt.

Her ved Bryrup, hvor der ligesom så mange andre steder blev stoppet ude på fri strækning, er der nogle skønne søer med blomstrende åkander, der udbreder deres store blade på vandet, og ind imellem svømmer der svaner, lappedykkere og ænder med deres små yndige unger efter sig, og der blev derfor knipset livligt her med fotoapparaterne.

Deltagerne blev snart rystet godt sammen både på den ene og den anden måde, og det var rart at træffe så mange jernbaneentusiaster og hilse på dem, som man ellers kun kendte af omtale og gennem korrespondance, og alle var glade og havde et vældigt humør.

På hele turen gav toget fløjtesignaler mange steder, bl.a. ved de ubevogtede overskæringer, men der blev vist fløjtet mere end nødvendigt på denne tur, idet mange af deltagerne fik lov til at rykke i »rebet«, medens de var på maskinen.

Det var morsomt at se, hver gang toget holdt, hvor folk myldrede ud af det for at fotografere, og der er ingen tvivl om, at der på denne tur blev taget mange hundrede billeder, – sikken et album, der kunne blive ud af alle disse billeder. Det vakte stor opsigt, når toget standsede ude på linjen, og folk væltede ud af det for at fotografere og småfilme, og det skete massevis af gange. Det var en fin service, at toget flere gange efter en standsning bakkede lidt og kørte så frem igen med fuld damp på, for at man kunne få nogle rigtig gode billeder af det, måske oppe fra en høj skrænt eller fra foden af en høj dæmning.

I Fogstrup med kvindelig stationspasser hvinede og knagede det i sporene og hjulene, da vi som følge af en krydsning måtte ind på vigesporret, og vi fortsatte gennem Them til Hulbækviadukten, hvorfra der blev fotograferet livligt, skønt det var en hel bjergbestigning gennem uvejsomt terræn at komme op på denne. Virklund, som også ligger i en særlig smuk egn, nåedes, og her besø vi den moderne udvidede station, hvor døren til ventesalen lukkes og åbnes automatisk aften og morgen, og her

så man det særsyn, at ventesalen var pyntet med blomster, hvad jeg forøvrigt også så i Storbordet for nogen tid siden.

Vi nåede omsider Silkeborg kl. 13,56, kun 6 minutter forsinket, og vi var nu blevet godt sultne efter den lange og spændende rejse, og de fleste af os begav os til restaurant »Sønderport«, hvor der var spising. Her blev der budt velkommen af redaktør Rybro, Jernbanebladet, hvorefter Dansk Jernbane Klub's formand og næstformand henholdsvis cand. jur. Birger Wilcke og lokofører Svend Jørgensen talte og tilrådede folk at melde sig ind i klubben for at støtte dens arbejde for bevarelse af gamle lokomotiver og andet gammelt jernbanemateriel, der ellers er dødsdømt til ophugning. Sluttelig talte direktør Damgaard Andersen, idet han takkede, fordi det blev hans bane, der fik den store ære at køre den første tur for Dansk Jernbane Klub i Jylland, og han fortalte om banens historie og dens seværdigheder, og tilsidst slog han stærkt til lyd for, at der, ligesom der fredes særprægede landskaber og bygninger, også burde fredes særprægede banestrækninger uden hensyn til, hvilket driftsresultat disse baner fremviser, og vi kan nemt blive enige om, at det er en god ide, men i vor moderne tid, hvor alt næsten kun drejer sig om biler, og hvor alle, der har noget at skulle have sagt og noget at bestemme, selv har bil, bliver det sikkert ikke nemt at få en sådan ide realiseret.

På udturen var toget tillyst som arbejdstog, medens det på hjemturen kørte som særtog. På Silkeborg st. var et gammel hensat loko G nr. 78, af hensyn til gæsterne blevet trukket ud af remisen til beskuelse, og det blev grundigt studeret og fotograferet på kryds og tværs, og det bevirkede, at toget, som skulle afgå kl. 15,25, først kom afsted kl. 15,34. På hjemturen gjordes der ikke så mange stop ude på linjen, og der kørtes igennem de fleste stationer, og dette bevirkede, at turen kun tog 2 timer og 11 minutter, medens den efter planen skulle have været 2 timer og 25 minutter med ankomst til Horsens kl. 17,50, men toget var alle-

rede inde kl. 17,45 efter en flot slutspurt, idet toget således ikke alene havde indvundet de tabte 9 minutter ved starten i Silkeborg, men ankom 5 minutter før tiden til målet, en fin præstation. Hjemturen skal jeg ellers ikke komme nærmere ind på, idet jeg blot vil nævne, at ved en overskæring ved Them var en knallertkører noget nærgående til stor forundring for lokoføreren.

Togets loko, L 106, med den flotte tremmekofanger har nu i omkring 30 år slidt skinnerne blanke og befordret tusinder af rejsende og tusinder af tons gods til gavn og glæde for den egn, banen gennemløber, og banen har ved sin fremkomst skabt grundlag for anlæg af store driftige stationsbyer. Gid befolkningen vil skønne noget mere på deres bane ved at bruge den flittigt, så den kan gå en lys fremtid imøde, for ellers går det vel med den, som det desværre allerede er gået med så mange af vore privatbaner, nemlig at den bliver nedlagt, og så er det for sent at begræde dens skæbne. Det er faktisk ubegribeligt, at en bane, der løber gennem et så fantastisk smukt terræn, ikke benyttes mere, således at det ret store driftunderskud kunne mindskes eller helst forvandles til overskud. Gid de små røde skinebusser, som er damplokoets arvtagere, stadig må være med til at præge dagliglivet og pryde i det dejlige landskab, der ligger mellem de store købstæder Horsens og Silkeborg, men gid også, at damploko L 106 må bevares, og en gang imellem må få lov til at vise, at det eksisterer, for det har jo bevist, at det stadig er livskraftigt og intakt, og denne tur viste, at det fungerede upåklageligt, skønt det ikke har været i brug i 1½ år.

En tak skal lyde til de to arrangører af turen, som for os alle blev en oplevelse af første rang. Endvidere tak til banens ledelse, togets personale, stationernes personale, egnens befolkning og ikke mindst til turens deltagere, der alle hver på sin måde bidrog til, at den første tur i Jylland af denne slags blev så stor en succes, at den animerer til, at det i det mindste må blive en årlig begivenhed.

O. Bøye.

Fordriv ikke trætheden

Mange travlt beskæftigede mennesker betragter trætheden som en forbandelse eller i det mindste som et onde, der forhindrer dem i deres arbejde. Hvor ofte hører man ikke udtryk som: Jeg har så rasende meget at gøre, men jeg når intet, for jeg er så forfærdelig træt om aftenen; eller: Jeg vil så gerne følge bedre med og læse mere, end jeg gør, men jeg orker det simpelt hen ikke. Ikke sjældent hører man: Jeg forstår det ikke, jeg er træt allerede inden jeg begynder at arbejde!

Ikke så få af os forsøger på forskellige måder at fordrive denne uvelkomne træthed uden at begribe, at træthedsfølelsen er et af de vigtigste advarsels-signaler, som vi mennesker er udrustede med.

Vi kan selv i nogen grad bestemme omfanget af vore præstationer. Vi kan sætte os ned og hvile et øjeblik under et anstrengende arbejde, eller lukke øjnene og blunde når de er irriteret af for megen læsning eller arbejde i uegnet belysning. Men organer som hjertet, lungerne eller fordøjelsesorganerne kan vi ikke koble fra eller til på samme måde. De følger deres egen rytme, døgnrytmen, afpasset efter hvile eller arbejde.

Selvfølger har også cellerne i de automatisk arbejdende organer et legitimt behov for hvile. Dette kan de kun få ved, at deres virksomhed periodisk nedbringes til et minimum. Hjertet slår da langsommere, åndedrætsfrekvensen daler, blodtrykket går ned og kropstemperaturen daler med nogle tiendedele som udtryk for den formindskede forbrænding i celler og væv, søvnen sniger sig over os.

En vigtig faktor i denne sammenhæng er sukkeromsætningen. Sukkeret oplagres i leveren og distribueres derfra i afpassede doser døgnet igennem ved en periodisk, rytmisk stigning og mindskning af leverens funktioner. Dette kan man konstatere ved bestemmelser af blodsukkerindholdet på forskellige tider af døgnet.

Når en muskel arbejder, forvandles brændslet (sukkeret) til mælkesyre for, når musklen hviler, igen at blive til sukker. Arbejder en muskel for længe eller for hårdt, forandres forvandlingsprocessen således, at der opstår et overskud af mælkesyre i musklen. Denne kommer til at virke som »træthedsgift«. Man føler en tiltagende træthed i den arbejdende muskel. Efter en tids hvile er mælkesyreoverskuddet imidlertid forsvundet, trætheden er borte og musklen er klar til nyt arbejde. På omtrent samme måde reguleres forholdet mellem hvile og arbejde i kroppens øvrige organer. Der kræves overalt visse hvileperioder, for at kroppens maskineri skal kunne fungere på en formålstjenlig måde.

Ved siden af arbejdspræstationerne foregår et stadigt vedligeholdelses- og reparationsarbejde inde i kroppen. Beskadigede, slidte eller forældede celler udskiftes med nye. Dette forudsætter en partiel afkobling inden for det angrebne område i kroppen.

I en levende organisme kan virksomheden imidlertid aldrig stoppe helt, så længe der er liv. Men gennem den naturlige døgnrytme kan visse celler, på grund af den nedsatte virksomhed, skiftevis af-

kobles fra arbejdet, og derved kan også cellerne i de automatisk arbejdende organer få lejlighed til hvile, rekreation, reparation og udskiftning.

Morgenfrisk, morgensur.

Døgnrytmen er ikke den samme hos alle mennesker, men man kan stort set tale om to hovedtyper. Derved får vi dels morgenmenneskene med den største aktivitet og effektivitet i dagens tidlige timer, og dels aftenmenneskene, som ikke kommer rigtigt i gang før langt hen på dagen, men som til gengæld kan være på farten til langt hen på nat-timerne.

Døgnrytmen synes at være dybt forankret i os, og betinges af konstitutionelle faktorer. Man er ganske simpelt skabt på den ene eller den anden måde. Man kan måske til en vis grad tilpasse sig en arbejdsordning, som ikke harmonerer med ens egen døgnrytme, men en sådan påtvungen tilpasning indebærer altid et ekstra pres, og en anstrengelse til det som følger med arbejdet som sådan. Sundhedskontrollen inden for håndværket, og måske fremfor alt inden for industrien, har i den sidste tid fået øjnene endnu mere op for sådanne konflikter mellem arbejdstid og døgnrytme i forbindelse med den øgede overgang til skiftearbejde i det moderne samfund. Mange steder er man derfor begyndt at fastslå døgnrytmens variationer hos det enkelte individ, og med dette som udgangspunkt bestemme vedkommendes placering i skiftearbejdet.

Skiftearbejde og døgnrytme.

Tidligere anså man det som bekendt som en fordel for vedkommende, hvis skiftearbejdstiderne varierede efter et vist system, og betragtede det som en kompensation for de stadig tilbagevendende ubehagelige arbejdstider. Med det nye syn på sagen kunne man i endnu højere grad skabe tilfredsstillende arbejdsforhold til gavn for såvel individet som for arbejdsydelsen.

De ultraviolette stråler har en stimulerende virkning på livsprocesserne. Vi føler os alle mere friske og vitale i den lyse årstid, når dagene er lange og nætterne korte, og solen er godgørende med sine stråler. Den skinner ikke blot på os, men også på naturen og dens produkter. Også her udløser solstrålerne kemiske processer, og vore fra naturen hentede fødemidler er derfor rigest på vitaminer om sommeren.

Det siger sig selv, at vi alle ret ofte må føle os trætte efter dagens arbejde. Men i de tilfælde hvor man føler sig træt, allerede inden man begynder sit arbejde, ligger der som regel psykiske eller nervøse faktorer bag trætheden, og en sådan tilstand kræver speciel neurologisk eller psykiatrisk behandling. Når det gælder den naturlige fysiologiske træthed, afhænger det imidlertid meget af, hvordan vi reagerer over for den. I stedet for at gøre det naturlige, nemlig at søge den hvile som er en forudsætning for, at trætheden skal forsvinde, søger

alt for mange af os i stedet for at fordrive den ved hjælp af kaffe, tobak, stimulerende midler eller andet.

Vort behov for hvile.

Det er sandelig på tide, at vi alle lærer os at opfatte trætheden, ikke som en fjende eller en forhindring, men som en ven og forbundsfælle, der søger at advare os mod en truende overanstrenghed! Den er et overordentlig vigtigt og værdifuldt alarmsignal, der fortæller os, at *nu må organismen have tid til at hvile og samle styrke*. Vi har al mulig grund til at være taknemlige for, at vi kan blive trætte, og at der tændes en signallampe, der advarer os om, at kroppen nærmer sig grænsen for sin ydeevne.

Selvfølgelig er der et vis interval, når trætheden melder sig, ligesom signalkiltene inden man når frem til jernbaneoverskæringens blinklys. Er man klog, bundskraber man ikke sine kraftressourser, men bremser i tide og stopper arbejdet, allerede inden den virkelige fare er der. Udtømmes legemet helt for sjæls- og kropskræfter, kan det tage meget lang tid at overvinde de opståede skader, hvis det da overhovedet er muligt igen at nå op på fuld ydeevne. Man må i denne forbindelse ikke se bort fra, at alle stimulerende og opkvikkende midler er venedannende. Det begynder gerne med, at man bare for en gangs skyld tager noget for at kunne yde lidt mere end kræfterne tillader, og så er risikoen der for at havne på skråplanet, hvor organismen piskes frem med stadig større og stærkere doser af stimulanter.

Et planmæssigt organiseret arbejde med tyngdepunktet forlagt til den tid på døgnet, hvor vi står på højde af vitalitet og effektivitet, en jævn arbejdstakt uden jag, agtpågivenhed for trætheds-signalerne samt tilstrækkelig hvile, – ikke mindst i forårsmånederne og efter sygdom, hvor vor kondition er nedsat af ydre omstændigheder – gør det muligt for os at yde et godt arbejde uden risiko for overanstrenghed.

Dr. Arne Tallberg.

Fra **MEDLEMSKREDSSEN**

Kan det være rigtigt?

I følge redaktionens svar til lkfb. Østergaards spørgsmål i D.L.T. af 5. juli skulle 33 $\frac{1}{3}$ pct. erstatning for udførelse af 9 timers tjeneste på en forud tilrettelagt fridag være givet med en erstatningsfridag på 43 timer.

Jeg vil håbe, det er sætternissen, der har været på spil, for det vil da være fuldkommen urimeligt, at det kan lade sig praktisere på den måde, som svaret giver udtryk for.

I ordre A, side 86a står: Når en bortfalden fridag erstattes med kontant vederlag, bortses fra det foran nævnte tillæg af yderligere fritid svarende til 33 $\frac{1}{3}$ pct. af den på den bortfaldne fridag præsterede tjeneste.

Såfremt den bortfaldne fridag er erstattet med en anden fridag inden for den nævnte frist, men der

ikke inden fristens udløb er ydet tjenestemanden det ovenfor omhandlede tillæg af yderligere fritid, ydes der i stedet herfor et kontant vederlag beregnet efter satserne for overarbejdspenge.

Giver det ikke netop udtryk for, at erstatningen ikke er givet ved at forlænge en fridag ud over 40 timer med antallet af timer, der skal gives som erstatning.

Jeg mener også at have lært på tillidsmandskur-sus, at en sådan erstatning fortrinsvis skal gives som hele fridage, eller hvis det som her kun drejer sig om 3 timer, evt. som en hviledag, hvor man så skal godskrive hviledagen med 3 timer; ellers har man jo i realiteten ingen erstatning fået.

Lkfb. N. K. Jensen, Ar.

Nej, sætternissen har ikke været på spil i svaret til lokofb. Østergaard i DLT af 5. juli, og vi gentager, at de nævnte 33 $\frac{1}{3}$ en mand tilkommer, som erstatning for en udført tjeneste på en mistet fridag, er imødekommet, når den eventuelle procent-sats gives udover 40 timer.

Statsanstaltens årsberetning for 1960

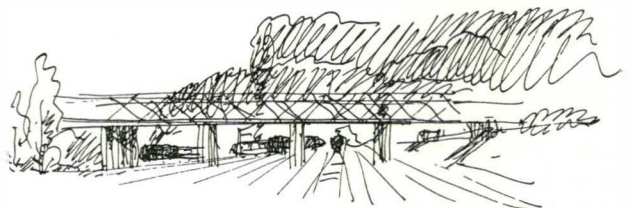
Statsanstalten for Livsforsikring har nu udsendt sin beretning for året 1960.

Hvis man fordyber sig lidt i denne publikation, vil man opdage, at der bag det beskedne ydre skjuler sig en institution, der i allerhøjeste grad er med til at sætte sit præg på livsforsikringsagen. Det er imponerende, at Statsanstalten i 1960 har tegnet nye livsforsikringer til en samlet sum af godt 307 millioner kroner, det største resultat, der nogensinde er nået her i landet. Nytegningen af livrenter og øvrige renteforsikringer androg i 1960 ca. 32 millioner kroner årlig hævnning.

Ved udgangen af 1960 udgjorde Statsanstaltens samlede bestand af livsforsikringer 2.910 millioner kroner, medens bestanden af renteforsikringer på samme tidspunkt udgjorde 174 millioner kroner årlig hævnning. Det er tal, der til fulde bekræfter Statsanstaltens førerstilling inden for dansk livsforsikring.

Bestemmelserne om fritagelse for præmiebetaling på grund af erhvervs- og arbejdsudygtighed – midlertidig eller vedvarende – er i 1960 kommet 292 forsikrede til gode.

Statsanstaltens 5-årige bonusudlodning, der altid imødeses med glæde af de forsikrede, tager sin begyndelse i foråret 1962 og omfatter de forsikringer, der er tegnet før 1. januar 1961, og i løbet af efteråret i år vil det blive bekendtgjort, hvor mange millioner der som bonus skal komme de forsikrede til gode.



tive medlemmer kun tjenestemænd og aspiranter til tjenestemandstillinger. Etatsforeningerne er i henhold til forhandlingsreglerne sammensluttet i de 3 centralorganisationer, der over for finansministeriet udøver de beføjelser, der efter lønningsloven tilkommer organisationerne vedrørende de generelle tjenestemandsspørgsmål. Etatsforeningerne omfatter således i modsætning til de almindelige fagforeninger en række fag, og selv om disse foreninger er medlemmer af centralorganisationerne, der omfatter samtlige statstjenestemænd, medfører organisationsformen, at etatsforeningen er nærmere knyttet til etaten og dens særlige problemer end de faglige organisationer, der kun omfatter et enkelt fag, men til gengæld alle inden for det pågældende fag, hvor medlemmerne end måtte være beskæftiget. Det er nærliggende at antage, at en videregående ændring af tjenestemandforholdet må medføre ændring af den nuværende organisatoriske ordning, der set fra statsadministrationens side i mange år har virket tilfredsstillende.

De indvendinger, der kan fremføres mod den bestående tjenestemandssystem, er ikke efter udvalgets opfattelse af en sådan betydning, at det nuværende tjenestemandssystem bør ændres. Udvalget lægger herved betydelig vægt på, at der efter den stedfundne udvikling, er mulighed for – alt efter statens behov – at ansætte det fornødne personale på mange betydningsfulde områder på overenskomstvilkår. Man finder også grund til at fremhæve den kontrol, der fra bevillingsmyndighedernes side i kraft af det bestående tjenestemandssystem kan føres ikke alene med tjenestemandslønningsstørrelse, men også med antallet af tjenestemandstillinger og – efter lønningsloven af 1958 – med antallet af aspiranter til tjenestemandstilling, idet en forøgelse af det på aspirantvilkår antagne personale kræver tilslutning fra folketingets finansudvalg. Man har således fra bevillingsmyndighedernes side til stadighed mulighed for at kontrollere praktiseringen af tjenestemandssystemet. Såfremt man kommer ind på en personaleordning, hvorefter et væsentligt antal af de bestående tjenestemandstillinger overføres til overenskomstområdet, må efter udvalgets skøn en tilsvarende kontrolordning under en eller anden form gennemføres for så vidt angår statens overenskomstafslutninger.

Lønningerne til tjenestemænd i staten og folkeskolen udgør nu ca. 1400 mill. kr., og en udskillelse af en væsentlig del af dette beløb til ren overenskomstmæssig lønfastsættelse må formentlig nødvendiggøre, at kontrollen med overenskomstafslutningerne omlægges og udvides betydeligt i forhold til den nuværende praksis, hvor indholdet af statens lønoverenskomster ikke kræver individuel godkendelse af de bevilgende myndigheder. Udvalget finder ikke, at der i kontrolmæssig henseende vil være nogen som helst fordel forbundet med en omlægning af tjenestemandssystemet efter en retningslinie som den anførte.

Udvalget finder endvidere anledning til at pege

på den udvikling, der har fundet sted i de senere år, hvorefter en del af de goder udover den egentlige løn, f.eks. ferie og løn under sygdom, som stort set kun tjenestemændene havde for år tilbage, nu er gennemført for de store lønmodtagergrupper i det private erhverv.

Et mindretal (Viggo Hauch og Erik Ninn-Hansen) lægger endvidere vægt på, at tjenestemænd ifølge deres ansættelsesvilkår ikke er berettiget til at foranstalte strejker.

Udvalgets øvrige medlemmer henholder sig i så henseende til de af udvalget fremsatte bemærkninger.

Det bemærkes, at udvalget ikke har taget stilling til spørgsmålet om eventuel opretholdelse af civilarbejderloven og den særlige ordning for statsbarnernes timelønnede arbejdere, idet disse pensionsordninger vil blive behandlet i forbindelse med spørgsmålet om ændring af statens understøttelsesordning i udvalgets 2. betænkning.

Et mindretal (Viggo Hauch og Erik Ninn-Hansen) kan tilslutte sig den opfattelse, at det for udvalget foreliggende materiale taler for at opretholde det nuværende tjenestemandssystem og kan i hovedsagen tiltræde foranstående betænkning.

Mindretallet finder dog, at udvalget burde have tilendebragt hele sit arbejde, forinden betænkning afgives. For det første fordi der på det private arbejdsmarked er en hastig udvikling især på det pensionsmæssige område. For det andet fordi afklaring af spørgsmålet om efterlønsordningerne for statens overenskomstlønnede personale efter mindretallets opfattelse er en forudsætning for en helhedsløsning af problemet.

Det er for mindretallet en forudsætning, at der ikke gennem overenskomster for det ikke-tjenestemandsansatte personale skabes et sådant misforhold mellem de to grupperes løn-, efterløns- og arbejdsvilkår, at tjenestemandsbegrebet dermed udhules.

I denne forbindelse finder mindretallet anledning til at fremhæve, at det efter dets opfattelse ville være ønskeligt, at de efter lønningsloven forhandlingsberettigede tjenestemandorganisationer i videst muligt omfang bliver forhandlingsberettigede for de i staten ansatte.

Et andet mindretal (Viggo Hauch) henstiller, at hele spørgsmålet om forholdet vedrørende tjenestemandspension og folkepension gøres til genstand for fornyede overvejelser i en kommende lønningkommission.

Den af mindretallet, Viggo Hauch og Erik Ninn-Hansen, foran angivne særudtalelse har givet statstjenestemændenes repræsentanter i udvalget (F. R. Kristensen, P. Madsen, Stinus Nielsen og Wedell-Wedellsborg) anledning til at fremhæve, at man deler den opfattelse, at tjenestemandsbegrebet ikke bør udhules. I konsekvens heraf lægger man overordentlig stor vægt på, at tjenestemandstillingerne i det hele gøres så attraktive som muligt.

For så vidt angår det af mindretallet Viggo Hauch og Ninn-Hansen om forhandlingsretten udtalte, ønsker statstjenestemændenes fornævnte repræsentanter at bemærke følgende:

Der har steds i forhandlingsmæssig henseende

været skelnet mellem personale, der er antaget uden tjenestemandsansættelse for øje, og aspiranter til eller ansatte i tjenstemandsstilling. For sidstnævnte kategorier indehaves forhandlingsretten efter 1958 af de ifølge lønnings- og pensionsloven henholdsvis lærerlønningensloven anerkendte fire tjenstemandscentralorganisationer. Denne lovfæstede forhandlingsret kan ikke antastes, men på den anden side må man anerkende statsstyrelsernes pligt efter funktionærloven og arbejdsretten i øvrigt til at føre forhandlinger om løn- og arbejdsvilkår med vedkommende faglige organisationer for så vidt angår de i staten beskæftigede, der er antaget uden tjenstemandsansættelse for øje, men kun for disse.

Disse særudtalelser giver ikke udvalgets øvrige medlemmer anledning til bemærkninger.



Opmærksomhed frabedes

Eventuel opmærksomhed i anledning af mit jubilæum frabedes venligst.

H. E. Borges, lokomotivfører, Århus.

Al opmærksomhed i anledning af mit jubilæum frabedes venligst.

V. Laursen, lokomotivfører, Fredericia.

Al opmærksomhed i anledning af mit jubilæum frabedes venligst.

G. V. Laursen, lokomotivfører, Århus.

Eventuel opmærksomhed i anledning af mit jubilæum frabedes venligst.

Svenne Jessen, lokomotivfører, Århus.



Afsked.

Lokomotivførerne (12. lkl.):

H. M. Jørgensen, Fredericia, er afskediget efter ansøgning på grund af svagelighed med pension (31-7-61).

P. M. Kjeldgaard-Pedersen, Viborg, er afskediget efter ansøgning på grund af svagelighed med pension (31-8-61).

N. F. Nielsen, Nyborg, er afskediget efter ansøgning på grund af svagelighed med pension (31-8-61).

F. E. Engberg, Roskilde, er afskediget efter ansøgning på grund af alder med pension (31-8-61).

C. F. V. C. Bendixen, Næstved, er afskediget efter ansøgning på grund af alder med pension (31-8-61).

J. Jensen, Århus, er afskediget efter ansøgning på grund af svagelighed med pension (30-9-61).

A. K. J. Romme, København Gb., er afskediget efter ansøgning på grund af alder med pension (31-10-61).

V. R. O. Berg, København Gb., er afskediget efter ansøgning på grund af alder med pension (31-12-61).

Lokomotivfyrbøder:

J. B. Nielsen, Fredericia, er afskediget på grund af svagelighed med pension (31-8-61).

Lokomotivfyrbøder uden for nummer:
A. C. Nielsen (Baun), København Gb., er afskediget efter ansøgning (30-6-61).

Dødsfald blandt pensionister.

Pensioneret lokomotivførere:

G. Hansen, St. Blichersgade 17, 2., Randers, er afgået ved døden den 1. april 1961.

A. C. Jørgensen, Købmagergade 52, Fredericia, er afgået ved døden den 9. april 1961.

S. W. Andersen, Hvidovrevej 327 A, 3., Hvidovre, er afgået ved døden den 13. april 1961.

L. T. Lund, Ingerslev Boulevard 14, 2., Århus, er afgået ved døden den 18. april 1961.

W. M. Thorsen, Fredensgade 4, Nyborg, er afgået ved døden den 3. maj 1961.

Th. D. H. Frandsen, Dannevirkegade 6, 2., th., København V., er afgået ved døden den 20. juli 1961.

MEDLEMSLISTEN

Overgået som ekstraordinært medlem pr. 1-7-61.

Pensioneret lokomotivfører:

F. N. Frederiksen, Kongshaven 36, Valby.

H. P. Larsen (Bruhn), Stenstræde 2, 1., Helsingør.

C. Micheelsen, Egeskovvej 122, Fredericia.

A. M. Tønning, Vesteragaade 17, 2., Alborg.

Overgået som ekstraordinære medlemmer pr. 1-8-61.

Pensioneret lokomotivførere:

S. V. T. Monthell, Dannevirkegade 6, 4., København V.

J. C. Jensen, Ingstrup, Sdr. Ringgade 71, Århus.

O. P. Jensen, Stadion Alle 6, Århus.

H. M. Jørgensen, Egeskovvej 70, Fredericia.

H. V. Brodthagen, Genforenings Plads 51, 1., Kbhvn. F.

N. S. C. E. Rohde, Harald Jensens Plads 21 st., Århus.

A. Andersen (Moth), Silkeborgvej 76 st., Århus.

Uniformstilskud

Med tilslutning af finansministeriet foretages ændring i størrelsen af uniformstilskud. Hovedreglen om $\frac{3}{4}$ tilskud ved første anskaffelse af uniform er uændret, medens der for senere anskaffelser sker en forhøjelse af tilskuddet fra $\frac{1}{2}$ til $\frac{2}{3}$.

De i ordreserie A anførte tilskud ændres som følger.

Samlet indkøbssum for en uniformsklædning 980 kr. forhøjes til 1150 kr.

Hue 70 kr. forhøjes til 90 kr.

Jakke 310 » » » 360 »

Vest 80 » » » 90 »

Benklæder 125 » » » 150 »

Kappe 395 » » » 460 »

Ordningen har virkning fra 1. juli 1961.

Lodtrækning

Danske Jernbaners Idræts- og Fritidsforbunds lotteri: numrene 6863, 10722, 1217, 2271, 63, 19961, 1221, 10310, 8214, 2923.

For D.J.I.F.

O. Lund Jensen,
kasserer.

SØNDERBORG

Tager De på ferie eller overnatter i Sønderborg?
har vi hyggelige, moderne værelser med rindende vand

ARNKILSHUS

v/ M. V. Helmich,
Arnkilsgade 13 - Sønderborg
Telefon 22336

ARENDT THIESEN

Isolatør
Finsensgade 5 . Sønderborg . Telf. 24831

Alt isoleringsarbejde udføres
Tilbud gives uden forbindende

Skandinavisk KAFFE

Sønderborg

K. P. Maletzki

Bageri - Conditori - Cafe

Bestilling modtages paa alt bagværk
Dybbølgsgade 17 . Sønderborg . Tlf. 21804

Harry Hemmingsen

Tapetserer-Sadelmageri-Autopolstring
St. Raadhusgade 13, Sønderborg. tlf. 22576

Blikkenslager - Centralvarme - Oliefy - Sanitet

Aut. Gas- og Vandmester

PAUL MÜLLER

v/ Reinhard Müller

Løgken 14, Sønderborg . Telf. 22768

HERNING

N. C. JENSENS EFTF.

Jes Øst-Jacobsen
URMAGER OG GULDSEDMED
Telefon 507 HERNING

Stort udvalg i ure, guld og sølv . Reparationer udføres

- gå først i

IMPORTØREN

Østergade 20 . Herning . Telf. 2555

Pianoer . Radio . Fjernsyn . Musikinstrumenter

så

BRØDR. JØRGENSEN

Fonnesbechsgade 7 . Herning . Telefon 2808



Hammerum Herreds
Spare- og Laanekasse

KALUNDBORG

N. JENSENS SØNNER

Inventar og Bolig Montering
Tlf. Kalundborg 280

VARE-MESSEN
BUUR-MUSEN

Sengeudstyr, Gardiner, Hvidevarer
Kalundborg - Tlf. 426

Kalundborg

Fællesbageri

Fa. KJÆR 
CHRISTENSEN

Rubjerg Alle 7 . Telefon 503 og 520 . Lev. til feriehjemmet

FREDERICIA

BOGTRYKKERIET
Nørrebrogade 5, Fredericia
A. Petersen . Tlf. 1014

Alle arter tryksager til små priser
Festsange - Telegrammer

Spis mere OST,

ring så kommer Føllesen

Leverandør til Feriehjemmet

Tlf. Kalundborg 1029

NYBORG

Forlang!

Carlsminde
øl og vand

NYBORG DAMPVASKERI
OG TRI-RENSERI

Kemisk Tøjrensning
Telefon 54

N. URBAN SØRENSEN
SLAGTER

Altid 1. Kl. Varer
NYBORG - TLF. 111, 2 LIN.

C. Knackstredt Tlf. Nyborg 550
Spec.: Kranser, Buketter, Planter og Potte-Kultur. Direkte salg fra Drivhus. Ingen Butiksleje - derfor billigste Priser.

Windsor Nørregade 20
Telf. 18 11

Herre- og Drengeskivning

Centralværkstedernes
Marketenderi

Da Marketenderierne i Centralværkstedet og Remiserne drives af Fællesorganisation D. S. B. og Dansk Lokomotivmandsforening, anbefaler vi Benyttelsen af disse.

Driftsudvalget.

NØRREGADES KIOSK

Nørregade 9. (Alfred Johansen) Tlf. 261

Alt i

Dag- og Ugeblade, Tobak og Spiritus

Ligeså UUNDVÆRLIG
jernbanen er for trafikken er



Statsanstalten for Livsforsikring

Hovedkontor: Kampmannsgade 4, København V

HORSENS

Telefon HORSENS 24850

Worm's
sandkage



Hatting
tvøbakker

EN GROS - WILLY F. JOHANSEN - HORSENS

AARHUS**A/s COORDINA**

Viby Blomster
Kranse
Dekorationer
Buketter
Kongevej 20
Tlf. Viby 4 39 08
leveres overalt

D. S. B.
kører altid i
Haandværkerforeningens
Restaurant og Selskabslokaler
Aarhus
Tlf. 2 02 33



Borggade 10 - Aarhus - Telefon 21144
Specialværksted for engelske og tyske fjernsyn
Særlig udstyr for hjemme service

Kør med **HASLE TAXA**

Telf. Aarhus 56544

Varme - Kulde - Lyd - Isolering

OLAF BAHN Telefon 35652
Isoleringsforretning - Aarhus

Lær at køre hos Rye Petersen

Tanus 17 M - VW - Vauxhall Cresta
Rye Petersen, Wærumsgade 22, tlf. 3 01 92
Aftal venligst tid for prøvetur!

Timer De vil glæde Dem til!

Frugt- og Grøntforretningen

Marstrandsgade 14
Aarhus - Telefon 24773

NIMBUS BUDENE

Frode Nielsen

Såvel stort som småt - biler og motorcykler
vogne indtil 2½ tons

Samsøgade 4 Telf. 2 33 88

Møbler - Inventar anbefales

Laurits Thomsen
Ny Munkegade 40, Aarhus, Tlf. 26854

SANGE

Forfattede og duplikeres
Maskinskrivning udføres
Blade . Kortevarer . Lommeromaner

CHARLOTTEHØJ KIOSK
Tamperevej 1 - Tlf. 6 93 53

De ringer -

Vi bringer -

kvalitet hos den frie Købmand
SV. AA. MORTENSEN
Købmand
Schleppegrellsgade 12 . Aarhus
Tlf. 2 64 60

AARHUS

Her er Deres maler

Elo Dan Olsson
Malermester
E. Warmingsvej 37
Århus - Tlf. 2 49 62

Jeg har nedsat mig i Aarhus
Magasins hus, Aaboulevarden 70
Kons. 11-14³⁰, lørdag efter aftale

E. Frank Eisum
øjenlæge

**Aarhus »ARTOL«
Renseri**

Clemensstræde 7
Tlf. 3 00 30

HVILEHJEM

Ældre mennesker kan få ophold
under venlige og betryggende
forhold
Det Hvide Bånd's Hvilehjem, Risskov
v/ bestyrerinde
Fru Magda Thomsen
Telefon Aarhus 7 88 97

Scooter-Service

1. kl.s reparationer udføres
med specialistens garanti
Fr. Alle 50. Aarhus. Tlf. 31071
Vespa udlejning

Anker Kristensen

*Vulkanisering
Nyt autogummi*
Vester Alle 25 . Tlf. 2 73 96
Privat » 7 11 93

Lindt-æsker og plader
Sveitsiske æsker og plader
CHOKOLADEFORRETNINGEN

Trøjborgvej 2
v/ S. E. SØRENSEN
Telefon Aarhus 6 88 36

Eksklusive kaffeblandinger
direkte fra importør

KAFFEN

- bedre end De er vant til er fra
KAFFEHUSET
v. Rutebilstationen . Hj. af Fredensg.
og Sdr. Alle . Telefon 2 25 47

HØJBJERG

UNGE HJEMS HØJSKOLE

Skaade pr. Højbjerg. 7 km sydf. Århus
Et vidunderligt højskoleophold på Danmarks mest moderne højskole med levende undervisning for vor tids unge. Kursus beg. novbr. og jan. Program sendes. Understøttelse kan søges.

KOLDING

PENSION OG KURSTEDET
»BELLA VISTA« Kolding
FERIE - WEEKEND - REKREATION
Hyggelige værelser og opholdsstue
1. kl.s køkken (også diæt)
Ring eller skriv efter brochure
Kolding, tlf. 191
Fridtjof Christensen
Martha Christensen, sygeplejerske

AABYHØJ

Kjeldsens Køreskole

m/ Volvo Amazone

Tausvej 98 - Aabyhøj
Telefon 5 52 26

Chokoladeforretningen
»HAWAII«

Stort udvalg i
★ gaveæsker i alle prislæg ★
Silkeborgvej 232 - Ernst Wæhling
Telefon 5 61 24

- De ser bedre!
- De ser bedre ud!

Køb brillerne hos os
Vi er leverandører til alle sygekasser
**URE - OPTIK
Frede Veigaard**
Silkeborgvej 222 - Tlf. 5 86 62
Aabyhøj

Plantesalg -

Stort udvalg af grønne og blomstrende planter, sammenplantninger af blomster, krans og meget andet. NB. Bestilling på plante-skoleartikler modtages.

Åben søndag formiddag.
Gartneriet „Rosenkilde“
Arnegaardsvvej 54, Aabyhøj, ved
Tousparken, tlf. 5 84 26

Til enhver lejlighed

**TAPET - MALERVARER
og TÆPPER fra
AABYHØJ TAPET
OG FARVE**
Silkeborgvej 230 - Tlf. 5 71 23

RANDERS

VOGNFABRIKKEN **SCANDIA** AKTIESELSKAB



RANDERS
GRUNDLAGT 1861